

LOPPU HALPATYÖVOIMAN MAAHANTUONNILLE

EU- ja ETA-alueen ulkopuolelta tulevan ulkomaisen halpatyövoiman torjuminen parantaisi sekä kotimaisen työvoiman työmarkkina-asemaa että Suomen julkisen talouden tilaa

Simo Grönroos

■ Suomalaisen yhteiskunnan kokonaisedun näkökulmasta tulisi matalapalkka-alojen työperäiseen maahanmuuttoon ottaa nykyistä jyrkempi asenne. EU- ja ETA-alueen ulkopuolelta tulevan halpatyövoiman pääsy Suomen työmarkkinoille tulisi lopettaa kokonaan.

■ Matalapalkka-alojen maahanmuutto rasittaa Suomen julkista taloutta, sillä muuttajat maksavat keskimäärin vähemmän veroja kuin saavat tulonsiirtoja ja käyttävät julkisia palveluita.

■ Matalapalkka-alojen maahanmuutto heikentää kotimaisen työvoiman palkkakehitystä, sillä ulkomaisen työvoiman ollessa saatavilla, ei työnantajien tarvitse nostaa tarjottua palkkaa saadakseen työntekijöitä.

■ Matalapalkka-alan maahanmuutosta hyötyvät matalapalkka-alojen työnantajat, jotka saavat edullisemmin työvoimaa sekä muuttajat itse, joiden elintaso usein nousee merkittävästi muuton myötä.

■ EU- ja ETA-alueen ulkopuolelta tuleva halpatyövoima voidaan torjua asettamalla työperäisen maahanmuuton ehdoksi 3000 euron kuukausittainen vähimmäistuloraja sekä tätä tiukempia alakohtaisia vähimmäistulorajoja.

Matalapalkka-alojen maahanmuuttoa rajoittavan saatavuusharkinnan poistamista on vaadittu viime aikoina niin poliittisen kentän vasemmalta kuin oikealta laidalta. Saatavuusharkinnan poistaminen tarkoittaisi EU/ETA-alueen ulkopuolelta tulevan halpatyövoiman maahantulon vapauttamista. Suomalaiset työmarkkinajärjestöt (EK, KT, SAK, Akava ja STTK) ovat vaatineet (22.1.2019) saatavuusharkinnan kautta tulevan maahanmuuton käsittelyaikojen nopeuttamista ja yleisesti ulkomaisen työvoiman aktiivisempaa houkuttelemista Suomeen.

Matalapalkka-alojen maahanmuutosta hyötyvät matalapalkka-alojen työnantajat, jotka saavat edullista työvoimaa sekä muuttajat, joiden elintaso nousee. Kokonaisuudessaan ulkomainen halpatyövoima tulee erittäin kalliiksi suomalaiselle yhteiskunnalle, sillä se aiheuttaa julkiselle taloudelle enemmän menoja kuin tuo verotuloja sekä se heikentää matalapalkka-alojen palkkakehitystä.

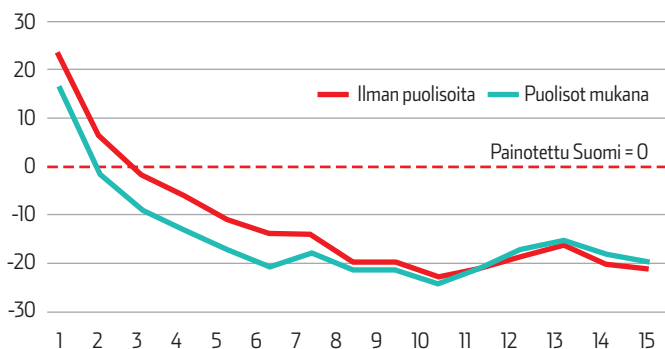
Saatavuusharkinnan poistamisen tai prosessien nopeuttamisen sijaan suomalaisen yhteiskunnan etua palvelisi EU/ETA-alueen ulkopuolelta tulevan matalapalkka-alojen maahanmuuton lopettaminen kokonaan. Tämä onnistuisi asettamalla ulkomaiselle työvoimalle Iso-Britannian mallin mukaisen yleisen vähimmäistulorajan, joka voisi olla esimerkiksi 3000 euroa/kk, ja jota täydentäisivät alakohtaiset vähimmäistulorajat.

Matalapalkka-alojen maahanmuutto rasittaa julkista taloutta ja heikentää työntekijän asemaa

Ulkomaisen halpatyövoiman maahantulolla on negatiiviset vaikutukset sekä Suomen julkiselle taloudelle että matalapalkka-alojen työntekijöiden palkkakehitykselle.

Suomen Perustan raportissa *Kuinka kalliiksi halpatyövoima tulee? – ulkomaisen työvoiman, saatavuusharkinta, työmarkkinat ja julkinen talous* (Salminen 2018) tuodaan esiin matalapalkka-aloille tulevien työperäisten maahanmuuttajien negatiivinen julkisen talouden vaikutus. Muuttajien nettotulonsiirrot ovat erittäin negatiivisia verrattuna saman ikäiseen kantaväestöön ja muuttajien työllisyysaste laskee muutamassa vuodessa alle saman ikäisen kantaväestön työllisyystason. Jos tulijoiden perheen yhdistetyt puoliset otetaan huomioon, on muuttajien julkisen talouden vaikutus vielä entistä heikompi.

Itä-Aasiassa syntyneiden matalapalkka-aloille tulleiden työperäisten maahanmuuttajien työllisyysasteiden (%- yksikköä) kehitys maassaolovuosien mukaan, verrattuna samanikäisten Suomessa syntyneiden työllisyysasteeseen.

Julkisen talouden lisäksi matalapalkka-alan maahanmuutosta häviävät matalapalkka-alojen työntekijät, joiden palkkakehitystä ulkomainen kilpailu polkee. Kun työnantajien mukaan Suomesta ei löydy työvoimaa matalapalkka-alojen töihin, ei kyse ole siitä, etteikö suomalaisia siivojia tai ravintolatyöntekijöitä olisi tarjolla, vaan kyseisiin tehtäviin ei löydy tekijöitä tarjotulla palkalla.

Voittajia ulkomaisesta halpatyövoimasta olisivat siis matalapalkka-alojen työnantajat, jotka saavat työvoimaa ilman tarvetta nostaa palkkoja. Matalapalkka-alojen maahanmuuton voittajiin lukeutuvat myös muuttajat, joiden elintaso useissa tapauksissa nousee huomasti länsimaahan tapahtuvan muuton myötä.

Halpatyövoiman maahanmuuton lopettaminen palvelisi yhteiskunnan kokonaisuutta

Matalapalkka-alan maahanmuutto ei palvele suomalaisen yhteiskunnan kokonaisuutta. Saatavuusharkinnan poistamisen sijaan Suomen olisikin järkevämpää päinvastoin lopettaa kokonaan ulkomaisen halpatyövoiman maahanmuutto.

Suomessa voitaisiin ottaa mallia esimerkiksi Iso-Britanniasta, jossa pysyvää työperäistä oleskelulupaa ei saa alle 30 000 punnan vuosituloilla. Britannian järjestelmässä on lisäksi alakohtaisia vähimmäistulorajoja sekä vaatimuksia muuttajien koulutustason suhteen.

Britanniassa maahanmuuttopolitiikkaa tutkiva hallituksen alainen *Migration Advisory Committee* linjasi syksyllä 2018, että maan ei tulisi vastaisuudessaakaan muuttaa valittua linjaa, sillä ulkomaisen työvoiman ei haluta heikentävän palkkatasoa ja lisäävän julkisia menoja.

Suomessa voitaisiin ottaa käyttöön EU/ETA-alueen ulkopuoliselle työvoimalle 3000 euron /kk palkkavaatimus sekä alakohtaiset vähimmäistulorajat. Tämä olisi hyväksi Suomen julkiselle taloudelle sekä torjuisikaksientyömarkkinoiden syntymistä, parantamalla matalapalkka-alojen palkkakehitystä.

Lähteet:

Samuli Salminen: *Kuinka kalliiksi halpatyövoima tulee? – ulkomaisen työvoiman, saatavuusharkinta, työmarkkinat ja julkinen talous*, Suomen Perusta 2018.

”Työmarkkinajärjestöt haluavat seuraavaan hallitusohjelmaan laajan työperusteisen maahanmuuton ohjelman” EK, KT, SAK, Akava ja STTK, 22.1.2019.

EEA migration in the UK: Final report, Migration Advisory Committee, September 2018.